

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 107, 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR KODEKSO PAPILDYMO 107¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvoje stebima nerimą kelianti situacija, kai socialiai pažeidžiamiems asmenims teikiamos paslaugos, kurios savo turiniu artimos socialinėms bei sveikatos priežiūros paslaugoms. Šios paslaugos teikiamos pažeidžiant galiojančius teisės aktus, t. y. jos teikiamos neteisėtai – neturint tam reikalingų leidimų (licencijos teikti socialinę globą ar suteiktos teisės teikti akredituotas socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugas), nesilaikant šioms paslaugoms nustatytų kokybės, saugumo bei kitų reikalavimų, todėl kyla grėsmė tiek socialiai pažeidžiamų paslaugų gavėjų teisėms, tiek jų gerovei, nes teikiamos paslaugos galimai neatitinka gavėjų individualių poreikių ir geriausių interesų.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 107 straipsnyje nustatyta administracinė atsakomybė už socialinės globos teikimą pažeidžiant licencijavimo reikalavimus. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad socialinės globos teikimas neturint licencijos ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų užtraukia baudą juridinių asmenų, kurie teikia socialinę globą, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo šešių šimtų keturiasdešimt iki dviejų tūkstančių aštuonių šimtų eurų. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo dviejų tūkstančių aštuonių šimtų iki šešių tūkstančių eurų.

Pagal ANK 589 straipsnio 52 punktą Socialinių paslaugų priežiūros departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbuotojai turi teisę pradėti ir atlikti administracinių nusižengimų teiseną dėl ANK 107 straipsnyje numatytų pažeidimų. ANK 107 straipsnyje numatyta atsakomybė gali būti taikoma tik juridinių asmenų, teikiančių socialinę globą, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad ANK 107 straipsnio redakcija šiuo metu nesudaro teisinio pagrindo taikyti administracinę atsakomybę fiziniams asmenims, net jei jie faktiškai vykdo socialinės globos veiklą neteisėtai.

Taip pat ANK nesudaro galimybės pradėti administracinę teiseną savivaldybių administracijoms dėl neteisėtai teikiamų socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugų, nors savivaldybių administracijoms Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme 6 straipsnio 12 punkte nustatyta kompetencija – socialinių paslaugų teikimo užtikrinimas, jas planuojant ir organizuojant, vertinant prevencinių, bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugos kokybę, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas.

Siekiant išplėsti reguliavimą ir užtikrinti atsakomybės taikymą visiems neteisėtai socialinės globos bei socialinės priežiūros ir laikino atokvėpio paslaugas teikiantiems asmenims, parengtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 107, 589 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 107¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengėjas – Lietuvos Respublikos Seimo narys.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu ANK 107 straipsnyje nustatyta administracinė atsakomybė už neteisėtą socialinės globos teikimą juridinių asmenų, kurie teikia socialinę globą, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad socialinės globos teikimas neturint licencijos ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų užtraukia baudą juridinių asmenų, kurie teikia socialinę globą, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo šešių šimtų keturiasdešimt

iki dviejų tūkstančių aštuonių šimtų eurų. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, kad 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo dviejų tūkstančių aštuonių šimtų iki šešių tūkstančių eurų.

ANK 589 straipsnio 52 punkte nustatyta, kad dėl šio kodekso 107 straipsnyje numatyto administracinio nusižengimo administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

1. Įstatymo projektu siūloma patikslinti ANK 107 straipsnį nustatant administracinę atsakomybę ir fiziniams asmenims, neturintiems teisės teikti socialinės globos teisės aktų nustatyta tvarka. T. y., siūloma nustatyti, kad socialinės globos teikimas neturint licencijos ar kitokių neteisėtu būdu, ar nesilaikant licencijuojamos veiklos sąlygų užtraukia baudą fiziniams asmenims, neturintiems teisės teikti socialinės globos teisės aktų nustatyta tvarka, arba juridinių asmenų, kurie teikia socialinę globą, vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo šešių šimtų keturiasdešimt iki dviejų tūkstančių aštuonių šimtų eurų o šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą fiziniams asmenims arba juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo dviejų tūkstančių aštuonių šimtų iki šešių tūkstančių eurų. Šiuo pakeitimu siekiama sudaryti teises prielaidas taikyti administracinę atsakomybę fiziniams asmenims, kurie vykdo socialinės globos veiklą neteisėtai.

2. Įstatymo projektu siūloma pakeisti ANK 589 straipsnio 52 punktą ir nustatyti, kad dėl šio kodekso 107¹ straipsnyje numatyto administracinio nusižengimo administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo savivaldybių administracijos. Šiuo pakeitimu siekiama sudaryti pagrindą pradėti administracinę teiseną savivaldybių administracijoms dėl neteisėtai teikiamų socialinės priežiūros ir laikino atokvėpių paslaugų.

3. Įstatymo projektu siūloma papildyti ANK 107¹ straipsniu ir jame nustatyti, kad socialinės priežiūros ar laikino atokvėpio paslaugos teikimas nesilaikant akredituojamų socialinių paslaugų veiklos sąlygų užtraukia baudą fiziniams asmenims, juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo šešių šimtų keturiasdešimt iki dviejų tūkstančių aštuonių šimtų eurų. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą fiziniams asmenims, juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo dviejų tūkstančių aštuonių šimtų iki šešių tūkstančių eurų. Šiuo pakeitimu siekiama sudaryti teises prielaidas taikyti administracinę atsakomybę fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie teikia socialinės priežiūros ar laikino atokvėpio paslaugas neteisėtai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projektas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir mažins prielaidas korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projektas neturės reikšmingo poveikio verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Įstatymo projekto atitiktis strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštaruja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant inkorporuoti Įstatymo projektu siūlomas nuostatas į teisinę sistemą, kitų įstatymų priimti, galiojančių įstatymų keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams ir įstatymų projektų sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Valstybinės kalbos ir Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus.

11. Įstatymo projekto atitiktis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir terminai

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai yra „socialinė globa“, „socialinė priežiūra“, „laikino atokvėpio paslauga“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai